

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут заочного та дистанційного навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної та
виховної роботи

Т.Іванова

«23» 02 2017 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА з рейтинговою системою оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»

Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Спеціалізація: «Правознавство»

Курс – 1
Лекції – 4 (4,-)
Практичні заняття – 8 (4,4)
Самостійна робота – 108 (30,78)
Усього (годин/кредитів ECTS) – 120/4

Семестр – 1, 2
Диференційований залік – 2 семестр

Контрольна робота – 2 семестр

Індекс РБ-12-081/16-2.1.7

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01-01-2016
		Стор. 2 із 17	

Робочу навчальну програму дисципліни «Основи римського приватного права» розроблено на основі робочого навчального плану № РБ-12-081/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» та спеціалізацією «Правознавство», навчальної програми цієї дисципліни, індекс НБ-9-081/16-2.1.7, затвердженої ректором 04.07.2016 р., робочої навчальної програми цієї дисципліни денної форми навчання індекс РБ-9-081/16-2.1.7, затвердженої проректором з навчальної та методичної роботи 04.07.2016 р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробили:
професор кафедри
теорії та історії держави і права

Р. Калюжний

асистент кафедри
теорії та історії держави і права

Л. Шапенко

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права, протокол № 22 від «16» 11 2016 р.

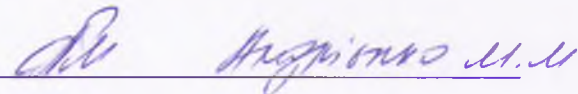
Завідувач кафедри

І. Бородін

Робочу навчальну програму обговорено і схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради НН ІЗДН, протокол № 5 від «23» 02 2017 р.

Голова НМРР НН ІЗДН

«УЗГОДЖЕНО»
Директор НН ІЗДН

«23» 02 2017 р.

Рівень документа – 36
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Зміст навчальної дисципліни	4
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни.....	4
1.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять та самостійна робота студента (зміст та обсяг).....	5
2. Завдання на контрольну роботу	8
2.1. Контрольна робота.....	8
3. Перелік завдань для підготовки до диференційованого заліку	10
3.1. Перелік питань на диференційований залік.....	10
4. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
4.1 Список рекомендованих джерел.....	11
4.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання.....	11
5. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	12
Форми документів Системи менеджменту якості	16

ВСТУП

Однією з необхідних умов організації навчального процесу за кредитно-модульною системою є наявність робочої навчальної програми з кожної дисципліни, розробленої за модульно-рейтинговими засадами і доведеної до відома викладачів та студентів.

Рейтингова система оцінювання (РСО) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять, год.			
		Усього	Лекції	Практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль № 1 «Загальна та особлива частини римського приватного права»					
1 семестр					
1.	Поняття, предмет, система та етапи розвитку римського приватного права	5	1	-	4
2.	Рецепція римського приватного права	6	-	2	4
3.	Джерела римського приватного права	5	1	-	4
4.	Суб'єкти цивільного права	5	1	-	4
5.	Захист суб'єктивного права	6	-	2	4
6.	Засоби та форми захисту суб'єктивних прав	5	1	-	4
7.	Особливості давньоримського сімейного права	3	-	-	3
8.	Батьківська влада. Опіка і піклування	3	-	-	3
Усього за 1 семестр		38	4	4	30
2 семестр					
9.	Речове право. Речі як об'єкти права	8	-	-	8
10.	Володіння: види та захист	9	-	1	8
11.	Право власності	9	-	1	8
12.	Право на чужі речі	8	-	-	8
13.	Зобов'язальне право	8	-	1	7
14.	Договори як джерела зобов'язань	9	-	1	8
15.	Окремі види договорів	7	-	-	7
16.	Позадовірні зобов'язання	8	-	-	8
17.	Спадкове право	8	-	-	8
18.	Контрольна робота	8	-	-	8
Усього за 2 семестр		82	-	4	78
Усього за модулем № 1		120	4	8	108
Диференційований залік		-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		120	4	8	108

1.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять та самостійна робота студента (зміст і обсяг)

№ пор	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			Список рекомендованих джерел
		Лекції	Практичі	СРС	
1	2	3	4	5	6
Модуль № 1 «Загальна та особлива частини римського приватного права»					
1 семестр					
1.	Поняття та предмет римського приватного права. Теоретико-пізнавальне значення римського права та етапи його розвитку. Елементи (jus) та принципи римського права. Системи римського приватного права: цивільне право (jus civile), право народів (jus gentium), преторське право (jus praetorium).	1	-	1 3	[3, С. 3-7]. [4, С. 9-15]. [5, С. 10-39]. [6, С. 8-33]. [7, С. 7-14, 16-17]. [8, С. 6-19]. [15, С. 28-50].
2.	Поняття рецепції римського права. Рецепція римського приватного права в Західній Європі. Рецепція римського приватного права в Східній Європі. Рецепція римського приватного права в Україні. Вплив римського права на національне право України.		2	0,5 1,5 2	[3, С. 7-9]. [4, С. 15-17]. [5, С. 29-33]. [7, С. 15-16]. [8, С. 20-27]. [15, С. 28-50].
3.	Поняття та види джерел правоутворення римського приватного права. Звичай: поняття, вимоги та види. Правові звичаї. Закони: закони рексів, постанови народних зборів, імператорські конституції, закони XII таблиць. Едикти магістратів. Постанови сенату. Діяльність юристів. Кодифікація Юстиніана.	1	-	1 1 2	[3, С. 10-16]. [4, С. 17-23]. [5, С. 44-76]. [6, С. 34-64]. [7, С. 18-31]. [8, С. 27-45]. [15, 72-92].
4.	Поняття особи в римському праві. Статусне право. Поняття правоздатності фізичних осіб. Дієздатність фізичних осіб. Обмеження дієздатності. Опіка і піклування. Правове становище окремих категорій населення. Поняття, ознаки і види юридичних осіб. Виникнення та припинення юридичних осіб. Правоздатність і дієздатність юридичних осіб.	1	-	2 2	[3, С. 16-20]. [4, С. 24-29]. [5, С. 86-117]. [6, С. 65-95]. [7, С. 32-53]. [11, С. 38-60].
5.	Поняття здійснення суб'єктивних прав. Поняття та класифікація римських позовів (actio). Колізія та комуляція позовів. Перерва перебігу, припинення перебігу позовної давності. Наслідки впливу позовної давності.	-	2	2 2	[3, С. 21-24]. [4, С. 29-31]. [5, С. 129-134]. [6, С. 96-100, 110-111]. [7, С. 79-81]. [11, С. 93-112].

1	2	3	4	5	6
6.	Захист та заперечення проти позову. Особливі засоби преторського захисту: інтердикти, стипуляція, реституція, введення у володіння. Форми захисту суб'єктивних прав. Поняття та особливості римського цивільного процесу: легісакційний, формулярний, екстраординарний процес. Преторська формула, її складові частини. Поняття позовної давності. Початок перебігу позовної давності.	1	-	0,5 1 2	[3, С. 24-29]. [4, С. 31-40]. [5, С. 134-145]. [6, С. 100-110]. [7, С. 72-84]. [11, С. 93-112].
7.	Поняття сімейного права. Сім'я у римській державі: агнатське та когнатське споріднення. Поняття шлюбу та його види (cum manu, sine manu). Умови вступу в шлюб. Способи укладання і припинення шлюбу. Конкубінат. Особисті та майнові відносини подружжя.	-	-	1 2	[3, С. 30-37]. [4, С. 40-49]. [5, С. 158-175]. [6, С. 112-128]. [7, С. 54-67]. [8, С. 61-82].
8.	Зміст батьківської влади. Встановлення батьківської влади. Узаконення і усиновлення. Пекулій і його види. Припинення батьківської влади. Емансипація. Опіка і піклування. Види опіки. Функції і відповідальність опікуна.	-	-	1,5 1,5	[3, С. 37-38]. [4, С. 49-51]. [5, С. 175-182]. [6, С. 128-134]. [7, С. 67-71]. [8, С. 82-92].
Усього за 1 семестр		4	4	30	
2 семестр					
9.	Поняття, система та ознаки речових прав. Класифікація речових прав. Поняття та види речей. Речі Божого права. Речі сакральні і речі релігійні. Речі манципні і речі неманципні. Речі тілесні і речі безтілесні. Речі рухомі і речі нерухомі. Речі, що перебувають в обігу і речі, вилучені з обігу. Речі родові і речі індивідуально визначені. Речі подільні і речі неподільні. Речі споживчі і речі неспоживчі. Речі прості і складні. Плоди. Доходи. Витрати. Майно.	-	-	3 5	[3, С. 39-41]. [4, С. 51-52]. [5, С. 200-206]. [6, С. 135-140]. [7, С. 85-91]. [8, С. 113-126, 127-148].
10.	Поняття і типи володіння. Зміст володіння. Придбання володіння. Володіння законне і незаконне. Добросовісне і недобросовісне володіння збереження і припинення володіння. Захист володіння. Посесорний захист. Петиторний захист. Види преторських інтердиктів, спрямованих на захист володіння. Володіння правом.	-	1	1 3 4	[3, С. 47-50]. [4, С. 61-64]. [5, С. 206-213]. [6, С. 140-147]. [7, С. 91-96]. [8, С. 150-158].

1	2	3	4	5	6
11.	Поняття та зміст права власності. Право володіння. Право користування. Право розпорядження. Способи набуття та припинення права власності. Види власності. Захист права власності. Речово-правові засоби захисту права власності: віндікаційний, негаторний, прогібиторний, публіціанський позови.	-	1	1 3 4	[3, С. 42-46]. [4, С. 55-61]. [5, С. 213-224]. [6, С. 147-159]. [7, С. 97-105]. [8, С. 160-174].
12.	Поняття права на чужі речі. Поняття, види та захист сервітутів. Виникнення та припинення сервітутів. Захист сервітутного права. Поняття емфітевзису та суперфіцію. Заставне право. Фидуціарна угода. Ручна застава. Іпотека.	-	-	5 3	[3, С. 51-56]. [4, С. 66-72]. [5, С. 224-235]. [6, С. 159-169]. [7, С. 106-111]. [8, С. 175-192].
13.	Поняття, зміст та види зобов'язання. Підстави виникнення та припинення зобов'язань. Поняття юридичних фактів та їх різновиди. Сторони в зобов'язанні. Заміна осіб у зобов'язанні. Цесія. Перевід боргу. Зобов'язання з кількома кредиторами або боржниками. Поняття та порядок виконання зобов'язання. Правові засоби забезпечення виконання зобов'язань. Наслідки невиконання зобов'язань.	-	1	1 1 2 3	[3, С. 57-65]. [4, С. 73-81]. [5, С. 254-268]. [6, С. 170-183]. [7, С. 112-124]. [11, С. 149-174].
14.	Поняття договорів (contractus) та їх види. Умови дійсності договорів та їхній зміст. Форма, суттєві та додаткові елементи договору. Укладення та припинення договорів. Забезпечення договорів. Цілі і засоби забезпечення. Правові форми забезпечення: задаток, неустойка, поручительство, застава. Зобов'язання з квазідоговорів: поняття, зміст та правові наслідки.	-	1	1 1 4 2	[3, С. 66-72]. [4, С. 84-89]. [5, С. 278-289; 308-310]. [6, С. 184-195, 213-215]. [7, С. 125-137, 138-153]. [11, С. 175-191, 192-220].
15.	Вербальні контракти. Літеральні договори. Сінграф. Хірограф. Реальні контракти. Позика. Позичка. Поклажа. Договір застави. Консенсуальні договори. Купівля-продаж. Підряд-замовлення. Товариство. Доручення. Безіменні контракти. Міна. Оцінний договір. Дарування.	-	-	3 4	[3, С. 72-86]. [4, С. 89-92]. [5, С. 290-308]. [6, С. 195-213]. [7, С. 125-137, 138-153]. [11, С. 175-191, 192-220].
16.	Зобов'язання, які виникають з незаконних дій. Поняття та виникнення приватних деліктів. Окремі види деліктів: особиста образа, крадіжка, грабунок, протиправне порушення або знищення чужого майна, насильство і погроза, обман, заподіяння шкоди кредиторам. Квазіделікти: поняття та види.	-	-	6 2	[3, С. 89-93]. [4, С. 111-116]. [5, С. 310-315]. [6, С. 215-220]. [7, С. 154-167]. [11, С. 221-230].

1	2	3	4	5	6
17.	Поняття і види спадкування. Спадкодавець і спадкоємці. Спадкове майно. Спадкування за заповітом (testamentum). Порядок укладення заповіту та його форма. Зміст та умови дійсності заповіту. Спадкоємці за заповітом. Спадкування за законом. Випадки спадкування за законом. Коло спадкоємців за законом. Спадкування за правом представлення. Поняття відкриття спадщини. Прийняття спадщини. Поняття і види легатів. Поняття фідеїкомісу. Захист спадкових прав.	-	-	2 3 3	[3, С. 94-103]. [4, С. 116-129]. [5, С. 340-355]. [6, С. 221-235]. [7, С. 154-169]. [8, С. 415-432]. [11, С. 232-247].
Контрольна робота		-	-	8	
Усього за 2 семестр		-	4	78	
Усього за модулем № 1		4	8	108	
Диференційований залік		-	-	-	
Усього за навчальною дисципліною		4	8	108	

2. ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

2.1. Контрольна робота

Відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів права студенти заочної форми навчання виконують одну контрольну роботу з основ римського приватного права, на яку відводиться 8 годин самостійної роботи студента.

Виконання контрольної роботи є одним із видів самостійної навчальної роботи студентів, який призначений засвідчити якість набутих студентами знань та вмінь використовувати їх при опрацюванні теоретичних питань у галузі права.

Контрольна робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, засвоєних за час навчання та надбання навичок їх застосування для комплексного вирішення конкретних завдань: розвиток, закріплення вмінь і навичок самостійної роботи, пошуково-дослідницької діяльності та творчої ініціативи; використання загальнотеоретичних знань з римського права, навчальної, методичної та довідкової літератури при вирішенні завдань роботи; формування професійних умінь і навичок.

Контрольна робота виконується у терміни робочого навчального плану відповідної ступеневої підготовки і повинна мати обсяг 10-15 друкованих сторінок.

Тема для конкретного виконавця визначається за сумою двох останніх цифр номера залікової книжки. Наприклад, якщо сума останніх двох цифр залікової книжки складає «8», то студент обирає, відповідно варіант № 8 (7+1).

Контрольна робота має бути відповідно стилістично, граматично та технічно оформлена. Матеріали потрібно подати у вигляді, прийнятному для читання та сприйняття інформації. Контрольна робота комплектується у наступній послідовності: титульний аркуш; зміст (план); вступ; основна частина; висновки.

В кінці контрольної роботи має бути подано перелік використаних при її написанні джерел. Джерела повинні розташовуватися в алфавітному порядку або по мірі їх використання в тексті контрольної роботи.

Контрольна робота повинна бути надрукована на одній стороні аркушів білого паперу формату А4. Текст друкується шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з полуторним міжрядковим інтервалом. Рукописний текст повинен бути обсягом 18 сторінок на аркушах паперу формату А4.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 9 із 17	

Дана робота проходить перевірку та захищається студентом, що і є однією із підстав допуску до диференційованого заліку.

Таблиця 1.

Завдання на контрольну роботу
Теоретична частина

№ варіанта	Завдання
Варіант 1.	1. Система римського приватного права. 2. Форми захисту суб'єктивних прав. 3. Умови дійсності заповіту.
Варіант 2.	1. Поняття та предмет римського приватного права. 2. Особи в Римській державі та їх правоздатність. Дієздатність фізичних осіб. 3. Поняття та зміст солідарних і дольових зобов'язань.
Варіант 3.	1. Джерела правоутворення римського приватного права. 2. Шлюб: поняття та його види. 3. Співвідношення зобов'язання та договору.
Варіант 4.	1. Рецепція римського приватного права. 2. Особисті та майнові відносини подружжя. 3. Юридичні наслідки пекулія.
Варіант 5.	1. Етапи розвитку римського приватного права. 2. Римські позови та їх класифікація. 3. Види шлюбу та відмінність між ними.
Варіант 6.	1. Римська сім'я: агнатське та когнатське споріднення. 2. Способи набуття та припинення права власності. 3. Узаконення і усиновлення.
Варіант 7.	1. Правове становище окремих категорій населення в Римській державі. 2. Поняття та види власності. 3. Правові наслідки конкубіату.
Варіант 8.	1. Звичай як одне з джерел правоутворення. 2. Право на чужі речі та його види. 3. Позовна давність та строк позовної давності як захист цивільних прав.
Варіант 9.	1. Особливі засоби преторського захисту суб'єктивних прав. 2. Значення римського приватного права для сучасної юриспруденції. 3. Особливості спадкування за заповітом та спадкування за законом.
Варіант 10.	1. Правовий становище рабів. Поняття та види манумісії. 2. Спадкування за законом. 3. Поняття та види зобов'язань.
Варіант 11.	1. Батьківська влада: поняття та способи встановлення. 2. Спадкування за заповітом. 3. Поняття та види речових прав.
Варіант 12.	1. Кодифікація імператора Юстиніана. 2. Інститут опіки та піклування в римському приватному праві. 3. Поняття легату та фідейкомісу.
Варіант 13.	1. Володіння: поняття, види та захист. 2. Емфітевзис у римському праві та його рецепція у праві України. 3. Поняття та види ману місії.
Варіант 14.	1. Зобов'язання та їх види. 2. Майнові права дітей. 3. Поняття та види легату.

Варіант 15.	1. Юридичні факти та їх різновиди. 2. Поняття та зміст манципації. 3. Особливості виконання недоговірною зобов'язання.
Варіант 16.	1. Поняття та зміст права власності. 2. Види, лінії та ступені споріднення в римському праві. 3. Сервітут у римському праві та його рецепція в Україні.
Варіант 17.	1. Правові форми забезпечення договорів. 2. Поняття «володіння» та «похідне володіння». 3. Специфіка натуральних зобов'язань.
Варіант 18.	1. Універсальне та сингулярне спадкоємництво. 2. Застава як різновид права на чужі речі. 3. Делікти та квазиделікти як джерела зобов'язань.

3. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

3.1. Перелік питань на диференційований залік.

Диференційований залік складається у формі залікового модульного контролю.

1. Поняття і система римського приватного права.
2. Етапи розвитку римського права.
3. Рецепція римського приватного права у правових системах.
4. Роль римського приватного права у формуванні сучасного європейського права.
5. Джерела правоутворення римського приватного права.
6. Звичай, закони, едикти магістратів, постанови сенату, діяльність юристів – джерела римського приватного права.
7. Кодифікація імператора Юстиніана.
8. Поняття особи та її правоздатність.
9. Дієздатність фізичних осіб.
10. Правове становище окремих категорій населення.
11. Поняття юридичних осіб та особливості їх формування.
12. Поняття та класифікація римських позовів.
13. Захист і заперечення проти позовів.
14. Особливі засоби преторського захисту суб'єктивних прав.
15. Форми захисту суб'єктивних прав.
16. Поняття позовної давності та її відмінність від законних строків.
17. Поняття сімейного права.
18. Римська сім'я: агнатське та когнатське споріднення.
19. Поняття шлюбу та його види.
20. Особисті та майнові відносини подружжя.
21. Поняття батьківської влади.
22. Інститут опіки та піклування.
23. Поняття, система та ознаки речових прав.
24. Поняття та класифікація речей.
25. Поняття, зміст, та види володіння.
26. Захист володіння.
27. Поняття, зміст та захист права власності.
28. Поняття, об'єкт та види власності.
29. Поняття та види права на чужі речі.
30. Поняття, зміст, види та підстави виникнення зобов'язань.
31. Припинення та забезпечення зобов'язань.
32. Правові засоби забезпечення виконання зобов'язань. Наслідки невиконання зобов'язань.

33. Поняття та види договорів.
34. Умови дійсності договорів та їхній зміст.
35. Зобов'язання з квазідоговорів.
36. Делікти та квазіделікти.
37. Поняття спадкування та його види.
38. Спадкування за законом.
39. Спадкування за заповітом.
40. Відкриття та прийняття спадщини.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Гарсія Гарридо М.Х. Римское частное право: Казусы, иски, институты / Пер. с испан.; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. – М.: Статут, 2005. – 812 с.
2. Задорожний Ю.А. Основи римського приватного права: курс лекцій / Ю.А. Задорожний. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 92 с.
3. Калюжний Р.А. Римське приватне право: Курс лекцій / Р.А. Калюжний. – К.: Істина, 2005. – 144 с.
4. Калюжний Р.А. Основи римського приватного права: курс лекцій / Р.А. Калюжний, Ящуринський Ю.В. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. – 184 с.
5. Калюжний Р.А. Римське приватне право: [підруч. для вищ. навч. закл.] / Р.А. Калюжний, В.М. Вовк. – К.: Атіка, 2012. – 408 с.
6. Калюжний Р.А. Римське приватне право: [підруч. для вищ. навч. закл.] / Р.А. Калюжний, В.М. Вовк. – К.: «МП Леся», 2014. – 240 с.
7. Макарчук В. С. Основи римського приватного права : навч. посіб. – [вид. 2-ге, допов.] / В. С. Макарчук. – К. : Атіка, 2015. – 256 с.
8. Підпригора О.А. Римське приватне право: підручник для студентів юрид. спец. ВНЗ. – 3-є вид., перероб. та доп. / О.А. Підпригора. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 440 с.

Додаткові

9. Бартошек М. Римское право: понятия, термины, определения /М. Бартошек. – М., 1989. – 448 с.
10. Дигесты Юстиниана / Перевод с латин. Отв. ред. Л.Л.Кофанов. Т. 1-8. – М.: Статут, 2007.
11. Косарев А.И. Римское частное право: учебник для вузов / А.И. Косарев. – М.: Закон и право; ЮНИТИ, 1998. – 254 с.
12. Омельченко О.А. Основы римского права: учеб. пособие / О.А. Омельченко. – М.: Манускрипт, 1994. – 232 с.
13. Орач Є.М. Основи римського приватного права: курс лекцій / Є.М. Орач, Б.Й. Тишик. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 272 с.
14. Основи римського приватного права: підручник / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, М.В. Домашенко та ін.; за заг. ред. В.І. Борисової та Л.М. Баранової. – Х.: Право, 2008. – 224с
15. Підпригора О.А. Римське право: підручник / О.А. Підпригора, Є.О. Харитонов. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.
16. Санфилиппо Чезаре. Курс римского частного права: учебник / Под ред. Д.В. Дождева. – М.: Издательство БЕК, 2002. – 400 с.
17. Римское частное право: учебник / Под ред. И.Б. Новицкого, И.С. Перетерского. – М.: Юриспруденция, 2002. – 448 с.
18. Фрачози Дж. Институционный курс римского права / Пер. с итал.; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. – М.: Статут, 2004. – 428 с.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 12 із 17	

19. Харитонов Є.О. Рецепції приватного права: парадигма прогресу / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова. – К-д.: Центрально-Українське вид-во, 1999. – 144с.

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1	2	3	4
1.	Методичні рекомендації для самостійної підготовки	M1 (1-17)	Електронна версія
2.	Практикум	M1 (1-17)	5 прим. та його електронна версія
3.	Слайди	M1 (1-17)	Електронна версія

5. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

5.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентами навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 5.1.

Таблиця 5.1.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи		
1-2 семестри		
Модуль № 1		
Вид навчальної роботи	Max кількість балів	Max кількість балів
Активність роботи в ході лекцій та самостійної підготовки (наявність конспекту згідно тематичного плану)	5 (сумарна)	
Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням наявності опорного конспекту практичних занять та виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)	5 (сумарна)	
Виконання завдань експрес-контролю	8	
Складання глосарію основних понять навчальної дисципліни	10	
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	12	
Усього за модулем № 1	40	
Семестровий диференційований залік		60
Усього за 1-2 семестри		100

Згідно з робочим навчальним планом основна кількість годин відводиться на самостійну роботу, тому значну кількість балів студент одержує за виконання та захист контрольної (домашньої) роботи, а також виконання залікового (модульного) завдання.

5.2. Відповідність рейтингових оцінок за виконання студентом окремих видів навчальної роботи у балах оцінкам за національною шкалою наведено в табл.5.2

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 13 із 17	

Таблиця 5.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах					Оцінка за національною шкалою
Активність роботи в ході лекцій та самостійної підготовки (наявність конспекту згідно тематичного плану)	Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням наявності опорного конспекту практичних занять та виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)	Виконання завдань експрес-контролю	Складання глосарію основних понять навчальної дисципліни; Виконання тестового завдання	Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	
	5	8	9-10	11-12	Відмінно
	4	6-7	8	9-10	Добре
	3	5	6-7	7-8	Задовільно
	менше 3	менше 5	менше 6	менше 7	Незадовільно

5.3. За активну роботу під час практичного заняття (наприклад, доповнення до відповіді), творчий підхід до виконання та оформлення контрольної роботи тощо студент може отримати додатково до 4 ( ) заохочувальних балів до поточної модульної рейтингової оцінки.

За виконання та подачу контрольної роботи поза встановлений термін студенту можуть бути нараховані штрафні бали (до 2 (двох) балів).

5.4. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку у балах, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл.5.3).

5.5. Якщо студент отримав позитивну (за національною шкалою) поточну модульну рейтингову оцінку за виконання всіх видів навчальної роботи, то його підсумкова семестрова рейтингова оцінка визначається як сума поточної модульної рейтингової оцінки та оцінки за виконання залікового (модульного) завдання.

5.5.1. Студент допускається до залікового (модульного) завдання з дисципліни у 2 семестрі, якщо він набрав не менше 24 (двадцяти чотирьох) балів (табл. 5.3).

Таблиця 5.3

Відповідність поточних модульних рейтингових оцінок у балах
оцінці за національною шкалою

Оцінка у балах (1-2 семестри)	Оцінка за національною шкалою
36 – 40	Відмінно
30 – 35	Добре
24 – 29	Задовільно
менше 24	Незадовільно

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 14 із 17	

5.5.2. Залікове (модульне) завдання студент виконує у письмовій формі протягом двох навчальних годин в присутності викладача дисципліни. Студент отримує оцінку за виконання залікового (модульного) завдання у балах, за національною шкалою та шкалою ECTS, яку визначає викладач відповідно до табл. 5.4.

Таблиця 5.4

Відповідність залікових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
54 – 60	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
49 – 53	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
45 – 48		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
40 – 44	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
36 – 39		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
1 – 35	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)

5.6. Забороняється перескладання підсумкової семестрової рейтингової оцінки з метою її підвищення.

5.7. У випадку відсутності у студента позитивних рейтингових оцінок (за виконання окремих видів навчальної роботи, поточної модульної або залікової), він вважається таким, що має академічну заборгованість.

5.8. При складанні академічної заборгованості у 2 семестрі студент повинен виконати усі види завдання, які необхідні для отримання позитивної поточної модульної рейтингової оцінки, а також виконати залікове (модульне) завдання.

При повторному виконанні залікового (модульного) завдання максимальна величина залікової рейтингової оцінки, яку може отримати студент, дорівнює оцінці «B» за шкалою ECTS та певній кількості балів, яку визначає викладач відповідно до табл. 5.4.

5.9. У випадку отримання незадовільної залікової рейтингової оцінки за виконання залікового (модульного) завдання студент повинен повторно виконати залікове (модульне) завдання в установленому порядку. При повторному виконанні залікового (модульного) завдання максимальна величина залікової рейтингової оцінки, яку може отримати студент, дорівнює оцінці «B» за шкалою ECTS та певній кількості балів, яку визначає викладач відповідно до табл. 5.4.

5.10. У випадку відсутності студента під час виконання залікового (модульного) завдання з будь-яких причин проти його прізвища у колонці «Екзаменаційна (залікова)

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП ННІЗДН 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 15 із 17	

рейтингова оцінка» заліково-екзаменаційної відомості робиться запис «Не з'явився» або «Не допущений», а у колонці «Підсумкова семестрова рейтингова оцінка» – «Не атестований».

5.11. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка (табл. 5.5.) заноситься до індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

Таблиця 5.5

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно	А	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		С	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67 – 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66		Е	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

(Ф 03.02 – 03

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Шаренко П.О.	30.08.2017	<i>[Handwritten Signature]</i>	Згідно з вимогами стандарту ISO 9001:2015
2	Шаренко П.О.	29.08.2018	<i>[Handwritten Signature]</i>	Згідно з вимогами стандарту ISO 9001:2015

(Ф 03.02 – 32

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				